

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 9. Num igitur promissio futuri Matrimonii etiam Cajæmanifestata nullatenus Titium promittentem citra acceptationem Vajæ obliget.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

cum ad talem obligationem sponsalitiã inducendam necessarius sit consensus Caje reciprocus, qui ex eo, quod Deus illam promissionem accipit, non ponitur. Neque opponas, posse adhuc absque eo, quod manifestetur promissio, acceptari promissum, vi nimirum generalis acceptationis seu intentionis, quã Caja antecederet dicit: accepto, si quid mihi Titius promiserit. Nam talis acceptatio generalis & indefinita, neque jure positivo, neque jure naturali sufficit ad acqui- rendum jus activum, vi cuius possit obligare quis alterum in commodum suum. Non jure positivo, arg. l. 10. de donat. ubi dicitur: *Si nescit rem, quã apud se est; sibi esse donatam, vel missam non acceperit, donata rei dominus non fit.* Non jure naturali; siquidem jure naturã non obligor, quod minus utar re mea, quamdiu ea mihi pleno jure subjecta manet; sed actus liberi, quamdiu subsunt secreto naturali, vi cuius ne quidem Angelis, nisi nobis volentibus, cognosci queunt, cuique pleno jure subjecti sunt, non tantum ut possimus eos liberè occultare vel revelare, sed etiam sine ulla violatã justitiã vel infidelitatẽ nota retractare absque ulla alterius voluntate (hoc enim exigit plenum dominium) ac ita eo ipso nullam pariunt justitiã vel fidelitatẽ obligationem. Adde, quod, si meo actu merè interno jure naturali constitueretur alteri jus activum, vi cuius obligarer ex stricta justitiã, natura approbaret obligationem, quam approbari non esset consonum naturã, utpote ignoram omni homini & nullius usũs. Quomodo enim habens generalem illam & conditionatam acceptationem, ignarus factã à me promissionis posset sibi arrogare jus V. G. itineris per fundum meum? & quomodo ignarus ejus acceptationis potero obligari ad ei resistendum?

Quest. 8. An & qualiter promissio futuri matrimonii intimari absenti debeat, ut acceptari censeatur, & quis nomine ejus acceptare eam possit.

R Esp. Ad primum: Promissio facta absenti, ut ab eo acceptari possit & censeatur, necessariò intimanda ei per epistolam vel nuntium ad hoc specialiter destinatum; ita ut non sufficiat, ut alius tertius promissionem factam promissario declarat; non enim censeatur promittentis voluntas unita voluntati promissarii, nisi per medium ab eo destinatum, neque promittens promissario loqui nisi per medium à se in eum finem assumptum, Sanch. l. 1. d. 6. num. 19. Castrop. l. c. p. 3. num. 4.

R Esp. Ad secundum: Alius, qui ad acceptandum non habet speciale mandatum, nomine absenti puellã stipulari nequit, ita ut promittens ex hac stipulatione jam obligatus existat, ac si puella jam acceptasset, sed, ut promissio facta absenti animo contrahendi cum ea sponsalia firmitatem habeat, dum nemo adest habens speciale ad acceptandum mandatum, requiritur acceptatio per ipsam absentem præstita, antequam proinde promittens resilire potest; quia ante istam illius acceptationem nulla potest esse repromissio, antequam nulla in promittente nascitur obligatio. Sanch. l. 1. d. 7. n. 32. juncto n. 12. Castrop. l. c. n. 6. Sed neque si liberaliter, & non sub conditione repromissionis promittat quis patri, tutori vel curatori puellã absenti, se cum ea velle ma-

trimonium contrahere, stipulantibus etiam iisdem pro ea, adhuc non contracturum obligationem neque fidelitatis, neque justitiã comparatione puellã, tradit Castrop. l. c. contrarium sentiente Sanch. l. c. n. 36. nimirum quod, esto hac ratione directè se obligaverit patri, tutori &c. facta tamen sit hæc obligatio in favorem filii, eique jus quãsitum. Pro ratione dat Castrop. quod, esto pater, tutor stipulari possit pro filio, si tamen factum cohæreat personã filii, nec patris interest ea stipulatio, valeat solum quoad filium, non quoad patrem, ut ex Bartol. ad l. quod dicitur. ff. de V. O. ipse Sanch. cit. d. 7. n. 6. jam verò matrimonium, quod promittit se contracturum cum puella, puellã adhæreat, & nec patris illius nec alterius interfit; cum sit factum personale, non reale; adeoque comparatione puellã (quippe quã existimare posset illam promissionem sibi non esse utilem) ante acceptationem ab ea factam valere nequit.

Quest. 9. Num igitur promissio futuri matrimonii etiam manifestata Caje nullatenus Titium promittentem citra acceptationem Caje obliget?

R Esp. Affirmativè; ad omnem enim promissionem, ut vi illius obligetur promittens, acceptatio illius requiritur necessariò, si non tanquam constitutivum illius intrinsecum, saltem tanquam complementum & conditio sine qua non habet promissio vim obligandi, neque naturaliter, hoc est, in conscientiam dependenter à lege humana concedente promissario actionem contra promittentem, multoque minus civiliter, hoc est, ita ut jure sic statuente concedatur promissario quoque actio contra promittentem in foro externo, quippe quã semper, quamdiu acceptata non est, revocari potest absque eo, quod quicquam agatur contra veritatem aut etiam fidelitatem; cum semper sic sit conditionata: si alter velit: nimirum acceptare jus ei à me oblatum; aut etiam contra justitiã seu jus quãsitum per talem promissionem alteri; cum jus nullum in alterum transferri queat eo ignorante seu non volente, Castrop. l. c. Proceditque id ipsum, etiamsi promissioni internã adjiciatur juramentum. Nam si talis promissio non obliget in vi promissionis, antequam acceptetur, neque hoc juramentum obligabit, utpote merè accessorium promissioni, cujus proinde naturam sequitur; adeoque sicut hæc promissio, ita & hoc juramentum imbibit dictã conditionem; si à promissario fuerit acceptata. Sanch. de Sponsal. d. 7. n. 24. & 25. Gutt. de mat. c. 6. n. 26. Secus tamen est de juramento per se stante de contrahendo matrimonio, quod etiam non stante promissione obligabit, Gobat. Th. experim. rr. 10. num. 21.

R Esp. Neque opponas primò: Promissio matrimonii facta infanti revocari nequit, quousque infans veniat ad ætatem, in qua aptus est acceptare promissionem, Arg. l. jubemus. c. de emancip. liberor. Ergo hæc obligatio potest absque eo, quod innotescat alteri, aut ab eo acceptetur. Nam Castrop. l. c. Cõn. d. 22. du. 6. num. 26. & alii negant absolutè antecedens contra Sanch. d. 6. num. 29. Gutt. l. c. num. 11. nullatenus obstante cit. leg. dum pater, etiam invito filio, multo-

multòque magis eo infcio, eum emancipare possit, renunciando juri, quod habet in filium privilegio juris positivi, & sic eum liberando ab obligatione, quam in filio fundat jus illud; dum ad jus dimittendum & amittendum minùs requiritur, nimirum sola voluntas habentis illud, quàm ad jus acquirendum; quemadmodum etiam ex eo, quòd debitor irrevocabiliter acquirit libertatem à debito, etiam antecederet ad acceptationem suam ex sola voluntate creditoris liberaliter remittentis illud, non sequitur, promissarium irrevocabiliter acquirere jus ad promissum etiam ante acceptationem suam ex tota voluntate promittentis, dum, uti jus in uno, & debitum definit in altero, sufficiat voluntas unius, nimirum habentis jus; ut verò jus habitum ab alio transferatur ad alium, non sufficiat voluntas habentis illud, sed requiratur quoque voluntas translatarii. Neque opponas secundò: textum *c. veniens, qui clericus vel vocentes* ubi promissio facta absenti statuitur valida absque ulla facta acceptationis mentione; nam ibi factam acceptationem per interpositam personam, quæ ad hoc mandatum habeat, tradit *ibidem. Gl. v. promissit.* Jo-And. Host. & Anchar. *ibidem.* Castrop. *l. c.* cum aliàs, ut Barb. *in cit. c. veniens. n. 3.* promissio absenti facta, nullo pro eo acceptante, sit revocabilis in utroque foro ante acceptationem. Dum enim dicitur, ex promissione non nasci obligationem nisi accedat ejus acceptatio, debet intelligi de acceptatione promissarii vel alterius, qui ejus nomine aut stipulari, aut acceptare legitime possit. Neque opponas tertio: dari quasdam pollicitationes privilegiatas, quales sunt, quæ juramento firmata factæ Ecclesiæ, hospitali vel alteri causæ piæ, quæ absque omni acceptatione obligent. Nam negatur hoc ipsum, nimirum illas obligare naturaliter etiam juris privilegio ante acceptationem; cum nec jure naturali, neque humano talis favor seu vis obligandi iis concessa reperitur. Laym. *Th. mor. l. 3. tr. 4. c. 1. num. 3.* Less. *de just. l. 2. c. 18. du. 2. num. 38.* Pirh. *ad tit. de pactis. §. 1. num. 2.* Sed etsi hic nulla alia acceptatio intercedat vice hominis, saltem intercedit acceptio tacita seu ficta juris, seu inducta dispositione juris ejusmodi promissiones recipientis causâ boni communis. Proinde nec tales promissiones obligant prout supponunt pro nudo actu promittentis, sed pro ut conjunctæ, seu prout subsistant illi juris dispositioni.

Quest. 10 Num vice versa, ut promissio obliget, acceptatio illius debeat esse manifestata promittenti, & an & qualiter ad constituendum sponsalia requiratur promissio mutua.

1. **R**ESP. Ad primum; Dum promissio facta sub onere, ut promissarius repromittat (qualis necessariò requiritur ad sponsalia) exigitur repromissio, adeoque & acceptatio promissionis facta à promissario manifestata quoque esse debet promittenti; non enim aliàs repromissionem, utpote sibi incognitam acceptare poterit. Secus est, si ve acceptationem hanc innotescere necesse non est promittenti matrimonium omnino gratis animo non contrahendi sponsalia seu fidem præstandi alteri omnino independenter ab ejus repromissione, Castrop. *loc. cit. num. 5.* Sanch. *l. 1.*

d. 7. num. 35. Sed de hoc mox pluribus. Unde de sit

2. **R**ESP. Requiritur promissionem mutuam, cum communi, & juxta *l. 1. ff. de sponsal.* docent Sanch. *l. 1. d. 5.* Valq. *de mat. d. 4. c. 3.* Molin. *tr. 2. d. 263.* Castrop. *loc. cit. p. 2. num. 9.* cum enim actiones non operentur ultra agentium intentionem; *c. fin. de præb.* & promittens matrimonium animo contrahendi sponsalia non intendat promittere nisi sub conditione repromissionis, hac non existente, nullam contrahit obligationem. Tametsi autem gratis omnino ac liberaliter facta promissio puellæ, eam acceptanti absque eo, quòd vicissim se promittenti obliget, sponsalia non constituat; parit tamen in promittente obligationem eam ducendi, quamdiu illa eam non remittit, Sanch. *l. 1. d. 5. num. 12.* Laym. *l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. num. 2.* Gutt. *de mat. c. 5. à n. 1.* Castrop. *l. c. n. 11.* contra Pont. *l. 12. c. 4. num. 2.* Valq. *d. 4. c. 3.* licet enim matrimonium sit contractus mutuus, ita ut non possit quis se alteri tradere, quin ipsa se tradat illi; sicut non potest venditio equi celebrari; quin emptor concedat pretium; potest tamen obligari ad matrimonium contrahendum cum Caja, quin ipsa se ei obliget aut obligata existat etiam post acceptationem promissionis ad contrahendum matrimonium cum eo, seu ad ducendum illum. Sicut potest quis se obligare ad vendendum equum absque eo, quòd alter acceptans hanc illius obligationem teneatur eum emere. Hoc quidem verum est (quod est fundamentum contrariæ sententiæ) obligationem taliter promittentis non esse, ad donandum corpus suum, sed ad mutuum, puellamque acceptantem illam promissionem, seu obligationem acceptare mutationem; sed quia illam acceptat non imponendo sibi obligationem, sed retinendo libertatem, ut mutationem præstet & matrimonium celebret, quando sibi placuerit, ea de causâ obligata non est illi gratis promittenti, etsi is illi sit obligatus. Sed neque ex eo, quòd puella acceptet talem simplicem promissionem, censetur repromittere. Sanch. Laym. Gutt. *ll. cit.* Castrop. *p. 3. num. 8.* contra Valq. Pont. *ll. cit.* Siquidem puella hac ratione non acceptat, ex sua parte matrimonium absolute contrahendum, sed fidem, quam promittens ei præstat de matrimonio contrahendo, ubi ipsa voluerit; adeoque vi talis acceptationis non repromittit, utpote ad quam repromissionem necessarium est, ut ipse acceptet absolute matrimonium futurum. Unde licet promissor se ei in matrimonium tradere nequeat, quin & se tradat illi, & consequenter ista non potest velle absolute illius traditionem, quin & absolute velit suam traditionem, poterit tamen absolute velle illius obligationem, & fidem ad dictam traditionem sibi faciendam, ubi sibi placuerit, si ve potest absolute velle jus sibi quæsitum ex illius promissione ad exigendam ab eo illam traditionem absque eo, quòd obligata sit ad illam traditionem ab eo exigendam.

3. Illud hic observandum, quòd, cum rarò contingat futurum matrimonium promitti absolute ac merè liberaliter; sed plerumque ac regulariter sub onere repromissionis (nisi aliunde constet de tali gratuita voluntate promittentis) merito præsum, fieri eam sub illa conditione voluntatem restringente, adeoque talis promissionis accepta-